

145

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 9 czerwca 1970 r.

w sprawie zasad określania wysokości kar pieniężnych za szkodliwe zanieczyszczenie wód i trybu ich ścigania.

Na podstawie art. 160 ust. 5 ustawy z dnia 30 maja 1962 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 34, poz. 158) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Za szkodliwe zanieczyszczenie wód wojewódzki organ administracji wodnej wymierza karę pieniężną. Postępowanie w sprawach wymierzenia kary pieniężnej organ ten wszczyna z urzędu.

2. Szkodliwym zanieczyszczeniem wód jest wprowadzenie do wód i do ziemi ścieków przekraczających dozwolony ich stan i skład. Przez stan ścieków rozumie się ich temperaturę, odczyn i stopień skażeń promieniotwórczych, a przez skład ścieków — wskaźniki lub rodzaje zanieczyszczeń i jednostki ich ładunków.

3. Wskaźniki lub rodzaje zanieczyszczeń i jednostki ich ładunku oraz podział zanieczyszczeń na 5 kategorii określa załącznik do rozporządzenia.

4. Wskaźniki lub rodzaje zanieczyszczeń nie wymienione w załączniku zalicza organ wymierzający karę do jednej

z kategorii w zależności od stopnia ich szkodliwości dla odbiornika.

5. Wysokość kary jest zależna od stanu i składu ścieków wprowadzanych do wód i do ziemi.

§ 2. 1. Zakładom, które posiadają pozwolenia wodnoprawne, karę pieniężną wymierza się za przekroczenie stanu i składu ścieków określonych w tych pozwoleniach.

2. Zakładom, które pozwoleń wodnoprawnych nie posiadają, karę pieniężną wymierza się za przekroczenie stanu i składu ścieków, których wprowadzenie do wód i do ziemi byłoby dozwolone zgodnie z przepisami w sprawie norm dopuszczalnych zanieczyszczeń wód i warunków wprowadzania ścieków do wody i do ziemi; jeżeli wprowadzenie ścieków byłoby niedopuszczalne, karę pieniężną wymierza się za cały ładunek zanieczyszczeń w ściekach.

§ 3. 1. Zakładom określonym w art. 166 ust. 1 prawa wodnego karę pieniężną wymierza się po upływie terminu

wyznaczonego przez Radę Ministrów dla wykonania przez dany zakład urządzeń zabezpieczających wodę przed zanieczyszczeniem. Jeżeli termin ten nie zostanie wyznaczony w trybie określonym w art. 166 ust. 1 prawa wodnego, karę pieniężną wymierza się po upływie terminu wyznaczonego w imiennym wykazie zakładów, mających obowiązek zaopatrzenia się w wymagane urządzenia zabezpieczające wodę przed zanieczyszczeniem, który jest sporządzony zgodnie z uchwałą Rady Ministrów o narodowym planie gospodarczym przez Prezesa Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

2. Po upływie wyznaczonego terminu (ust. 1) karę pieniężną wymierza się za przekroczenie stanu i składu ścieków, przewidzianego w dokumentacji technicznej.

3. Przed upływem wyznaczonego terminu (ust. 1) karę pieniężną wymierza się za przekroczenie stanu i składu ścieków, ustalonych protokolarnie jako stan na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. o ochronie wód przed zanieczyszczeniem (Dz. U. Nr 5, poz. 33), przy uwzględnieniu efektów posiadanych urządzeń zabezpieczających wodę przed zanieczyszczeniem. Warunkiem wymierzenia tej kary jest przekroczenie stanu i składu ścieków w wyniku rozbudowy lub przebudowy zakładu, zwiększenia produkcji lub zmiany procesów produkcyjnych zakładu albo na skutek niewłaściwej eksploatacji lub nienależytego stanu technicznego urządzeń zakładu, które mają wpływ na stan i skład ścieków wprowadzanych do wód i do ziemi; kary nie wymierza się za stan i skład ścieków, których wprowadzenie byłoby dozwolone zgodnie z przepisami określonymi w § 2 ust. 2.

4. Jeżeli w protokole (ust. 3) nie ustalono temperatury, odczynu, stopnia skażeń promieniotwórczych albo niektórych wskaźników lub rodzajów zanieczyszczeń, określonych w załączniku do niniejszego rozporządzenia, właściwy organ administracji wodnej uzupełni w razie potrzeby ustalony dla danego zakładu stan i skład ścieków.

§ 4. 1. Kary pieniężne za jednostki ładunku wskaźników lub rodzajów zanieczyszczeń w ściekach, wprowadzanych do odbiornika w ciągu doby, wynoszą dla:

I kategorii	— 5,00 zł,
II kategorii	— 4,00 zł,
III kategorii	— 3,00 zł,
IV kategorii	— 2,00 zł,
V kategorii	— 1,00 zł.

2. W razie przekroczenia dopuszczalnych wartości równocześnie w kilku wskaźnikach zanieczyszczeń, z wyjątkiem sumy metali ciężkich, karę pieniężną oblicza się tylko za ten wskaźnik zanieczyszczenia, którego przekroczenie pociąga za sobą najwyższą karę za dobę.

3. W razie przekroczenia dopuszczalnych wartości równocześnie w kilku rodzajach zanieczyszczeń, karę pieniężną oblicza się łącznie za wszystkie rodzaje zanieczyszczeń, z wyjątkiem metali ciężkich.

4. W razie przekroczenia dopuszczalnych wartości równocześnie we wskaźnikach i rodzajach zanieczyszczeń, karę pieniężną oblicza się albo za wskaźnik, albo za sumę rodzajów zanieczyszczeń, stosując karę wyższą.

5. Do kary pieniężnej, obliczonej według zasad określonych w ust. 2—4, dolicza się w każdym wypadku karę za przekroczenie dozwolonej temperatury, normy odczynu i substancji promieniotwórczych oraz normy dla poszczególnych metali ciężkich albo sumy metali ciężkich.

§ 5. 1. Kary pieniężne za przekroczenie w ściekach, wprowadzonych do odbiornika, dozwolonej wartości łatwo opadającej zawiesiny po 2-godzinnym odstaniu wynoszą:

- 1) 0,50 zł za 1 m³/dobę ścieków, jeżeli ilość zawiesiny nie przekracza 1 ml/l;

- 2) 1,00 zł za 1 m³/dobę ścieków, jeżeli ilość zawiesiny przekracza 1 ml/l.

2. Przy obliczaniu kary pieniężnej za łatwo opadającą zawiesinę po 2-godzinnym odstaniu stosuje się przepis § 4 ust. 2.

3. Kary pieniężne za wprowadzenie do odbiornika ciał pływających wynoszą od 0,05—0,20 zł za 1 m³/dobę ścieków, zależnie od szkodliwości wpływu tych ciał na wodę odbiornika. Kar tych nie wymierza się, jeżeli zakładowi została równocześnie wymierzona kara za przekroczenie w tych ściekach dopuszczalnych wartości innych zanieczyszczeń.

§ 6. Kary pieniężne za przekroczenie dozwolonej temperatury ścieków wprowadzanych do odbiornika wynoszą:

- 1) 0,10 zł za 1 m³/dobę ścieków, jeżeli temperatura ich przekracza normę dozwoloną o więcej niż 1 do 5°C,
- 2) 2,00 zł za 1 m³/dobę ścieków, jeżeli temperatura ich przekracza normę dozwoloną o więcej niż 5°C.

§ 7. Kary pieniężne za przekroczenie dozwolonej normy odczynu ścieków wprowadzanych do odbiornika wynoszą:

- 1) 2,00 zł za 1 m³/dobę ścieków, jeżeli wartość odczynu ścieków jest wyższa od górnej lub niższa od dolnej granicy dopuszczalnej o mniej niż 0,5 jednostki odczynu;
- 2) 4,00 zł za 1 m³/dobę ścieków, jeżeli wartość odczynu ścieków jest wyższa od górnej lub niższa od dolnej granicy dopuszczalnej o 0,5 więcej jednostek odczynu.

§ 8. 1. Kary pieniężne za przekroczenie dozwolonej normy skażeń promieniotwórczych ścieków wynoszą 10,00 zł za 1 m³/dobę wprowadzanych ścieków.

2. Ilość substancji promieniotwórczych zawartych w ściekach ustala służba pomiarów skażeń promieniotwórczych.

§ 9. W razie stwierdzenia zwiększenia określonych wartości zanieczyszczeń w ściekach wprowadzanych do odbiornika organ administracji wodnej obowiązany jest, niezwłocznie zawiadomić o tym zakład i przesłać mu wyniki analiz przed upływem 21 dni od dnia kontroli.

§ 10. 1. Karami pieniężnymi obejmuje się okres od dnia stwierdzenia naruszenia przez zakład przepisów art. 160 prawa wodnego do dnia ustania naruszenia. Kary te wymierza się według ustalonego stanu i składu ścieków. Jeżeli organ wymierzający karę posiada ustalenia stwierdzające, że stan lub skład ścieków był w poszczególnych okresach różny, wysokość kary oblicza się dla każdego okresu.

2. Podstawę stwierdzenia naruszenia przepisów art. 160 prawa wodnego stanowi protokół kontroli zakładu.

§ 11. 1. Wojewódzki organ administracji wodnej po stwierdzeniu naruszenia przez zakład przepisów art. 160 prawa wodnego, przeprowadzi rozprawę wodnoprawną i wyda decyzję ustalającą różnicę między stanem i składem ścieków wprowadzanych do odbiornika a stanem i składem ścieków ustalonych według zasad określonych w § 2 lub § 3, termin rozpoczęcia obliczania kary oraz wysokość kary za dobę.

2. Po upływie 6 miesięcy od dnia ostatniej kontroli, stwierdzającej naruszenie przepisów art. 160 prawa wodnego, decyzja, o której mowa w ust. 1, nie może być wydana.

3. Łączną wysokość kary ustala się w decyzji po ustaniu naruszenia stwierdzonego protokolarnie z urzędu lub na udokumentowany (np. z podaniem ilości ścieków wraz z analizami) wniosek zakładu. Jeżeli jednak do dnia 30 listopada każdego roku nie zostanie usunięty stan, powodujący naruszenie przepisów art. 160 prawa wodnego, wysokość kary, ustala się za okres do dnia 30 listopada danego roku; w tym wypadku do czasu usunięcia tego stanu pozostaje w mocy decyzja wydana stosownie do ust. 1.

4. O decyzjach, o których mowa w ust. 1 i 3, organ wymierzający karę zawiadamia jednostkę naczelną i bezpośrednio nadzrędną nad ukaranym zakładem.

§ 12. 1. Ostateczna decyzja ustalająca łączną wysokość kary pieniężnej podlega wykonaniu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

2. Wpływy z kar pieniężnych stanowią dochody właściwego jednostkowego budżetu wojewódzkiego (miasta wyłączonego z województwa).

§ 13. 1. W wypadkach szczególnie uzasadnionych względami technicznymi, ekonomicznymi i społecznymi, Prezes Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej może, na wniosek ukaranego zakładu, złożony za pośrednictwem jego organu naczelnego, umorzyć w całości lub w części karę pieniężną.

2. Wniosek powinien być przedstawiony Prezesowi Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej w nieprzekraczalnym terminie do 30 dni od dnia doręczenia decyzji. Kopię wniosku organ naczelny przesyła do organu administracji wodnej stopnia wojewódzkiego.

3. W razie złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, egzekucja należności ulega zawieszeniu do czasu rozpatrzenia wniosku przez Prezesa Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej.

§ 14. Sprawy wszczęte przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia będą rozpoznawane aż do ich ukończenia według zasad ustalonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 24 września 1962 r. w sprawie zasad określania wysokości kar pieniężnych za zanieczyszczenie wód i trybu ich ściągania (Dz. U. Nr 52, poz. 252).

§ 15. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 września 1962 r. w sprawie zasad określania wysokości kar pieniężnych za zanieczyszczenie wód i trybu ich ściągania (Dz. U. Nr 52, poz. 252).

§ 16. Wykonanie rozporządzenia porucza się Prezesowi Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej oraz prezydiom wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1971 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 czerwca 1970 r. (poz. 145).

WSKAŹNIKI, RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ, KATEGORIE I JEDNOSTKI ICH ŁADUNKU

Wskaźniki i rodzaje zanieczyszczeń	Kategoria	Jednostka ładunku
I	2	3
Wskaźniki zanieczyszczeń		
Suma metali ciężkich	I	100 g
Utilenialność (nadmanganianowa)	II	1 kg O ₂
BZT ₅		1 kg O ₂
Substancje rozpuszczone	III	1 kg
Zawiesina ogólna z wyjątkiem zawiesiny ogólnej pochodzącej z odwodnienia kopalń		1 kg
Tłuszcze, smary i oleje jako ekstrakt eterowy		1 kg
Utilenialność dwuchromianowa — ChZT	IV	1 kg O ₂
Zawiesina ogólna pochodząca z odwodnienia kopalń	V	1 kg
Rodzaje zanieczyszczeń		
Cyjanki z wyjątkiem cyjanków związanych (kompleksowych)		10 g CN
Cyjanki związane (kompleksowe)		100 g Me (CN)
Fenole lotne z parą wodną		500 g
Ołów	I	60 g Pb
Rtęć		60 g Hg
Miedź		60 g Cu
Kadm		60 g Cd
Cynk		60 g Zn
Arsen		60 g As
Chrom ⁺⁶		60 g Cr ⁺⁶
Wolny chlor		100 g Cl
Amoniak		100 g NH ₃
Detergenty (substancje powierzchniowe czynne)		1 kg
Siarczki		500 g S
Rodanki		50 g CNS
Srebro		60 g Ag
Chrom ⁺³		250 g Cr ⁺³
Wanad	II	60 g V
Bor		60 g B
Nikiel		60 g Ni
Akrylonitryl		500 g
Kaprolaktam		250 g
Zelazo całkowite		1 kg Fe
Mangan	IV	250 g Mn

Wskazniki i rodzaje zanieczyszczeń	Kategoria	Jednostka ładunku
1	2	3
Sole amonowe	V	1 kg NH_4
Azotany		1 kg NO_3
Fosforany		1 kg PO_4
Chlorki		1 kg Cl
Siarczany		1 kg SO_4